

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ПРОГРАМА
вступного екзамену за спеціальністю
051 «Економіка»
галузь знань «Соціальні та поведінкові науки»
для здобуття ступеня доктора філософії

ВСТУП

Аспірантура є основною нормою підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації, що відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти, успішне виконання освітньо-наукової програми передбачає присудження ступеня доктора філософії.

Прийом до аспірантури проводиться за конкурсом щорічно в терміни, встановлені Університетом. До аспірантури на конкурсній основі приймають особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). Для проведення прийому до аспірантури створюється приймальна комісія під керівництвом ректора Університету. Члени приймальної комісії призначаються ректором з числа членів спеціалізованих рад, завідувачів кафедр та провідних науковців. Рішення про допуск до складання вступних іспитів до аспірантури ухвалює приймальна комісія академії.

При складанні вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 051 «Економіка», здобувачі повинні відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики спеціаліста/магістра з економіки показати високу фундаментальну та спеціальну економічну підготовку, вміння вирішувати організаційно-господарські ситуації діяльності підприємства. Відповідно до «Національної рамки кваліфікацій» спеціаліст/магістр з економіки підприємства повинен розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

Головним завданням вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 051 «Економіка» є виявлення у здобувачів спеціальних знань і практичних навичок з комплексу спеціальних навчальних дисциплін. Вступне випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» включає вступний іспит зі спеціальності, який проводять у письмовій формі за білетами з таких навчальних дисциплін:

- Економічна теорія та теорія економічної думки;
- Економіка та управління національним господарством (макроекономіка);
- Економіка та управління підприємством;
- Економіка природокористування та охорона навколишнього середовища;

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ В РОЗРІЗІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Зародження економіко-теоретичних знань. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Сучасні напрями, школи і течії економічної теорії. Розвиток економічної думки в Україні. Предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами. Складові частини сучасної; економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія. Економічне мислення, його види та роль у розумінні економічного життя суспільства. Економічні закони, принципи і категорії. Система економічних законів. Методологічні аспекти пізнання, механізму дії та використання економічних законів.

Методи пізнання економічних процесів і явищ. Загальні та спеціальні методи наукового пізнання та їх використання. Функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Економічна теорія та економічна політика. Економічна теорія як основа економічної політики. Основні напрями, пріоритети, методи, інструменти економічної політики. Економічні потреби суспільства, їх суть та структура. Піраміда Маслоу. Поняття безмежності потреб. Закон зростання потреб та механізм його дії. Проблеми використання закону зростання потреб у процесі виробництва матеріальних благ. Економічні блага.

Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація. Суперечності інтересів економічних суб'єктів та форми їх розв'язання. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Взаємодія потреб та інтересів як рушійна сила соціально-економічного прогресу. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. Типи економічних систем. Традиційна економіка. Економічна система вільного капіталізму. Командно-адміністративна система. Система змішаної економіки. Перехідні економічні системи, їх зміст та основні риси. Формування інституційних та економічних умов переходу до нової системи господарювання. Криза та розпад командно-адміністративної системи і необхідність переходу економіки постсоціалістичних країн до ринкових відносин. Концепції різноманітності форм переходу різних країн до ринкової економіки.

Основні напрями формування сучасних ринкових відносин. Формування державного і ринкового механізмів регулювання економіки. Власність як економічна категорія. Суб'єкти та об'єкти. Типи, форми і види власності. Основні тенденції розвитку власності на сучасному етапі. Необхідність різноманітних форм власності в ринковій економіці. Трансформація форм власності в Україні. Роздержавлення. Приватизація. Світовий досвід. Сучасний стан відносин власності в Україні. Економічні школи щодо періодизації суспільного розвитку.

2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ (МАКРОЕКОНОМІКА)

Макроекономіка – розділ економічної теорії. Економічна система як об’єкт макро-економічного аналізу. Макроекономічні суб’єкти та їх взаємодія. Основні макроекономічні проблеми й суперечності. Предмет макроекономіки. Функції макроекономіки. Методологія макроекономіки. Методи й принципи макроекономічних досліджень. Економічне моделювання. Мета та завдання макроекономіки. Макроекономічний аналіз як інструмент пізнання.

Становлення та розвиток макроекономіки. Сучасні макроекономічні теорії: посткейнсіанська макроекономіка, неокласична макроекономіка, монетаризм. Основні макроекономічні проблеми та суперечності економіки України. Економічний кругообіг у простій економічній системі. Структурна модель економічного кругообігу. Взаємодія між домогосподарствами і фірмами. Ринок ресурсів та ринок продуктів. Включення державного сектору в кругообіг доходів і продуктів. Роль фінансових посередників в економічному кругообігу. Модель кругообігу із включенням зовнішньоекономічного сектору. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Сутність СНР та її відмінність від системи БНГ (балансу народного господарства).

Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень цін, зайнятість. Валовий національний дохід (ВНД) та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Визначення кінцевої і проміжної продукції, доданої вартості. Чистий національний дохід (ЧНД). Чистий внутрішній продукт (ЧВП), Валовий національний наявний дохід (ВННД). Обчислення реальних обсягів: номінальний і реальний ВВП. Темп росту й темп приросту реального ВВП. Індекс цін і дефлятор. Рівновага економічних систем та механізм її забезпечення. Рівновага ринкової економіки. Класична модель макроекономічної рівноваги: взаємодія ринків ресурсів, товарів, грошей та інвестицій. Ринок ресурсів.

Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Іноземне інвестування. Порівняльна та абсолютна перевага. Платіжний баланс. Типові компоненти платіжного балансу. Валютний курс. Реальний і номінальний валютні курси. Міжнародний потік товарів та капіталів. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Вплив чистого експорту на ВВП. Вплив обмінного курсу на чистий експорт.

3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Теорії та моделі підприємств. Підприємство як основна ланка ринкової економіки. Основи підприємництва. Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Середовище господарювання підприємств. Ринок та продукція. Товарна політика підприємства. Цінова політика підприємства. Структура управління підприємством. Виробнича та соціальна інфраструктура підприємства. Організаційні структури управління підприємством. Прогнозування та планування розвитку підприємства.

Інформаційне забезпечення господарської діяльності підприємств. Земля як основний засіб виробництва у сільськогосподарському виробництві. Персонал підприємства. Продуктивність, мотивація і оплата праці. Інтелектуальний капітал. Основний капітал. Оборотний капітал. Реальні інвестиції. Фінансові інвестиції. Інноваційна діяльність. Техніко-технологічна база підприємства. Виробнича потужність підприємства. Сучасні форми організації виробництва. Виробнича програма підприємства. Матеріально-технічне забезпечення та виробнича логістика. Організація операційної діяльності підприємства.

Забезпечення конкурентоспроможності продукції (послуг) та підприємства. Витрати підприємства. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Інтегрована ефективність діяльності підприємства.

Сучасні моделі розвитку підприємств. Трансформація та реструктуризація підприємств. Оптимізація бізнес-процесів на підприємстві. Стратегічний потенціал підприємства. Банкрутство та ліквідація підприємства. Економічна безпека та антикризова діяльність.

Економічне середовище в менеджменті. Сутність поняття «організація». Зовнішнє та внутрішнє середовище організації: їхні складові елементи. Основні загальні характеристики організації. Сутність категорії «менеджмент» та його основне завдання. Наукові принципи та методи менеджменту. Методи управління: організаційні, адміністративні, економічні, соціально-психологічні. Система принципів управління. Принципи раціонального менеджменту Г. Емерсона, змістовні принципи А. Файоля.

Управлінська діяльність менеджера. Сутність категорій «менеджер», «бізнесмен», «підприємець». Ознаки діяльності менеджера. Рівні менеджменту. Умови успішної керівної діяльності менеджера. Загальне поняття управління підприємством. Функції і методи управління. Особливості підприємства як системи. Системний підхід до визначення складу функцій управління. Єдність і взаємодія функцій управління. Сутнісна характеристика та основні складові функції планування. Складові організаційної діяльності підприємства. Сутнісна характеристика мотивації. Модель процесу мотивації. Поняття і основні етапи процесу контролю. Методи управління як інструменти впливу на працівників підприємства та реалізації системи інтересів. Зміст економічних, організаційно-розпорядчих та соціально-психологічних методів управління. Організаційні форми реалізації методів управління.

4. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Взаємодія природи, суспільства та економіки в сучасних умовах.

Поняття

про природокористування. Напрямки, види, мета, принципи, практичні завдання природокористування. Класифікація видів природокористування. Історія природокористування на різних етапах природокористування. Зміст поняття «раціональне природокористування», його співвідношення з іншими категоріями. Використання економічних методів у природокористуванні.

Основні напрямки вирішення екологічної проблеми: технологічне, правове регулювання, економічні механізми регулювання природокористування, екологічна освіта та виховання. Сутність екологічного моніторингу, його види. Особливості моніторингу природного середовища. Основи екологічного нормування. Законодавчий моніторинг у сфері екології. Система екологічної інформації.

Управління природокористуванням як процес послідовно взаємопов'язаних стадій: наукове дослідження - прогноз на основі об'єктивних тенденцій - постановка цілей і задач - побудова моделей - розробка шляхів, способів і засобів досягнення параметрів, закладених у моделі - прийняття та реалізація рішень - організація моніторингу - контроль та регулювання поведінки системи. Державні структури екологічного управління і регулювання. Об'єктивна необхідність стимулювання раціонального природокористування. Зміст, структура, принципи розробки, особливості функціонування економічного механізму природокористування, характеристика окремих його елементів.

Поняття про зміст та особливості економічної оцінки природних ресурсів (ЕОПР). Мета та задачі ЕОПР. Історичний характер ЕОПР. Методологічні підходи до економічної оцінки природних ресурсів: затратний, рентний, змішаний (з врахуванням витрат майбутнього). Система оцінок природних ресурсів. Методи економічного стимулювання раціонального природокористування. Проблема плати за ресурси. Економічні санкції та заохочення як важіль регулювання природокористування. Фінансування природоохоронних заходів, його джерела. Економічний, екологічний та соціальний результати (ефект) природоохоронної діяльності.

Методи розрахунків ефективності природоохоронної діяльності. Соціально-економічна ефективність природокористування та способи її оцінки. Чистий ефект, загальний ефект, економічна шкода: взаємозалежність та чинники, що їх визначають. Економічна ефективність природоохоронних витрат, які направлені на запобігання соціальної шкоди, запобігання збиткам виробництва, скорочення витрат на лікування і т.д.

Глобальний характер екологічної проблеми. Об'єктивна необхідність і основні напрямки міжнародного екологічного співробітництва. Сутність та принципи Концепції сталого розвитку світу. Конференція ООН з проблем довкілля і розвитку. Міжнародні конвенції з реалізації принципів сталого розвитку. Міжнародні екологічні організації: мета, задачі, принципи, результати діяльності. Перспективи міжнародного співробітництва в області раціонального природокористування. Державний контроль у сфері охорони довкілля і міжнародна співпраця України. Екологічне виховання населення.

ПЕРЕЛІК ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУВ РОЗРІЗІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

1. Об'єкт і предмет економічної теорії.
2. Економічна теорія та її основні складові.
3. Політична економія і економікс. Мікроекономіка і макроекономіка. Інституціональна економіка.
4. Позитивна і нормативна економічна наука.
5. Видатні економічні школи. Меркантилізм. Класичний напрям. Марксистський підхід. Неокласична школа. Неокласичний синтез. Інституціональні течії.
6. Економічні потреби суспільства, їх суть і класифікація. Закон зростання потреб.
7. Економічні ресурси суспільства, їх обмеженість і платність. Класифікація економічних ресурсів.
8. Виробнича функція, принципи її розбудови, зовнішній вигляд та економічні характеристики.
9. Сутність відносин власності. Суб'єкти й об'єкти власності.
10. Держава як суб'єкт економічних відносин. Соціально-економічні функції держави.
11. Форми, методи та інструменти державного регулювання економіки.
12. Державний сектор в економіці.
13. Моделі соціального ринкового господарства.
14. Форми власності на засоби виробництва і природні ресурси.
15. Натуральна (традиційна) форма організації суспільного виробництва. Суть, риси та історичні межі натурального господарства.
16. Товар та його властивості. Споживча вартість. Мінова вартість.
17. Закон вартості, його функції та роль у системі товарного виробництва.
18. Гроші, їх суть та функції. Сучасна грошова система. Грошові агрегати.
19. Основні елементи, принципи та закони ринкової економіки. Функції ринку. Види ринків. Суб'єкти і об'єкти ринку.
20. Попит і пропозиція. Закони попиту й пропозиції. Криві попиту й пропозиції. Еластичність попиту й пропозиції.
21. Ринкова рівновага. Ціна рівноваги попиту і пропозиції.
22. Ринкова ціна та її функції.
23. Конкуренція, її суть, види та форми.
24. Теорії капіталу. Капітал і наймана праця: особливості взаємозв'язку і взаємозалежності.
25. Вартість і ціна робочої сили як особливого товару: дискусійні аспекти. Наймана праця і виробництво додаткової вартості.
26. Позичковий капітал, його необхідність і сутність. Рух позичкового капіталу і його форм.

27. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Форми кредиту.
28. Комерційний і банківський кредит.
29. Банки та їх функції. Джерела банківського прибутку.
30. Рентні відносини. Сутність і форми земельної ренти. Диференційна рента. Абсолютна рента. Монопольна рента.

2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ (МАКРОЕКОНОМІКА)

1. Сутність та класифікація економічних систем.
2. Визначення соціально-орієнтованої економіки та ринкового механізму.
3. Переваги та недоліки ринкової економічної системи.
4. Переваги та недоліки командно-адміністративної економічної системи.
5. Особливості змішаної та перехідної економічних систем.
6. Сутність та підходи до визначення структури національної економіки.
7. Показники результативності суспільного виробництва.
8. Характеристика структурних зрушень в економіці на сучасному етапі НТР.
9. Сутність та значення державного сектору економіки. Компоненти державного сектору економіки.
10. Економічна роль держави в суспільстві. Необхідність державного втручання в економічні процеси в умовах ринкової системи.
11. Сутність та етапи соціально-економічного прогнозування. Критерії класифікації та види прогнозів. Способи прогнозування.
12. Сутність та значення програмування у системі державного регулювання економіки. Державні програми: сутність та види.
13. Сутність і значення індикативного планування в системі державного регулювання економіки. Порівняльна характеристика директивної та індикативної форм планування.
14. Сутність і класифікація методів державного управління.
15. Моделі державного регулювання економіки.
16. Сутність та типи фінансової політики держави. Державний бюджет України: сутність, завдання, надходження та видатки.
17. Формування доходів бюджетів різних рівнів.
18. Видатки бюджетів різних рівнів.
19. Державний борг: сутність та види.
20. Види інвестицій та інвестиційний процес. Основні напрями інвестиційної політики в Україні.
21. Сутність, складові та завдання економічної безпеки країни. Внутрішні та зовнішні загрози економічної безпеки країни.
22. Основні теорії та методології економічного розвитку.
23. Етапи інноваційного процесу. Класифікація інновацій. Принципи державної інноваційної політики.
24. Державне регулювання цін та інфляції.
25. Податкове регулювання інвестиційної діяльності.
26. Механізми та інструменти політики економічного зростання.
27. Макроекономічні показники та методика їх розрахунку.

28. Методи монетарної політики та пріоритетність їх застосування. Методи грошово-кредитного регулювання.
29. Втрати від циклічного безробіття. Відставання фактичного ВВП від потенційного ВВП (розрив ВВП). Закон Оуена.
30. Платіжний баланс як інструмент макроекономічного аналізу.

3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1. Підприємство, його сутність, цілі, функції і напрями діяльності.
2. Види та організаційні форми підприємств в Україні.
3. Макросередовище господарювання та його чинники (природні, демографічні, політичні, науково-технічні, економічні, міжнародні тощо), суб'єкти мікросередовища (постачальники ресурсів, посередники, споживачі продукції, конкуренти тощо).
4. Конкуренція та конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку, необхідність розробки стратегій конкуренції.
5. Конкурентний статус підприємства, методи визначення, фактори та показники, що визначають конкурентоспроможність підприємства.
6. Сутність ресурсів і активів підприємства.
7. Характеристика матеріальних і нематеріальних активів підприємства.
8. Оборотні та необоротні активи в системі функціонування підприємства, узагальнення активів і капіталу в балансі підприємства.
9. Основні засоби, їх класифікація та оцінка. Методи амортизації основних засобів.
10. Оборотні засоби, стадії обігу та склад оборотних засобів, визначення обсягу оборотних засобів і оптимізація їх структури.
11. Поняття «виробничого потенціалу підприємства», його основні складові та загальні характеристики.
12. Персонал підприємства, його склад та структура. Визначення чисельності персоналу на підприємстві, показники руху персоналу.
13. Кадрова політика підприємства, поняття мотивації, її зміст і види.
14. Продуктивність праці: сутність і види, методи визначення продуктивності праці, їх переваги, недоліки, сфера застосування.
15. Соціально-економічна сутність заробітної плати. Форми і системи оплати праці, різновиди систем оплати праці, регулювання оплати праці на підприємстві.
16. Виробничий процес як основний вид операційної діяльності підприємства, його складові та принципи раціональної організації.
17. Типи виробництва (одиничне, серійне, масове) та їх техніко-економічне обґрунтування.
18. Принципи, види та методи планування виробництва (операцій), взаємозв'язок між стратегічним, тактичним та оперативним плануванням операцій.
19. Поняття витрат підприємства, їх класифікація, проблеми розподілу непрямих витрат при калькулюванні.
20. Поняття собівартості продукції, методи калькуляції собівартості продукції підприємства.
21. Поняття цін, їх види та функції, методи ціноутворення на підприємствах.

22. Конкурентоспроможність підприємства на ринку. Поняття конкурентоспроможності продукції підприємства, визначення критеріїв конкурентоспроможності продукції підприємства.
23. Загальна характеристика продукції (послуг) та її класифікаційні ознаки (призначення, фізичні властивості тощо).
24. Показники обсягу продукції, сфера їх застосування.
25. Життєвий цикл продукції підприємства, процес її створення та освоєння.
26. Показники прибутку та рентабельності, особливості здійснення багатофакторного аналізу прибутку підприємства.
27. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства.
28. Сутність інвестицій, їх види та характеристика в контексті здійснення інвестиційної діяльності підприємства.
29. Поняття «банкрутство», «фіктивне банкрутство», «недобросовісне банкрутство», «санація», «ліквідація», як способи подолання кризи (санація).
30. Характеристика програми антикризової діяльності підприємства.

4. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Еколого-економічний аналіз, головні завдання, принципи та методи.
2. Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення охорони атмосферного повітря.
3. Роль принципу “Забруднювач платить” в економіці природокористування.
4. Необхідність екологізації виробництва за сучасних умов.
5. Екологічні показники продукції.
6. Форми заохочення і стимулювання природоохоронної діяльності.
7. Еколого-економічний моніторинг.
8. Економічний механізм розвитку й охорони рекреаційних ресурсів в Україні.
9. Економічний механізм охорони рибних ресурсів в Україні.
10. Економічний механізм охорони рослинних ресурсів в Україні.
11. Економічний механізм охорони тваринних ресурсів в Україні.
12. Економічний механізм охорони лісових ресурсів в Україні.
13. Роль економічних механізмів Кіотського протоколу у вирішенні проблем зміни клімату.
14. Еколого-економічне районування.
15. Закономірності взаємодії суспільства і природи.
16. Міжнародна практика оцінювання природних ресурсів.
17. Стратегічні пріоритети сталого розвитку України в економічній сфері (за комплексною програмою впровадження на національному рівні рішень Всесвітнього саміту зі сталого розвитку).
18. Діяльність Комітету екологічної політики Європейської економічної комісії ООН.
19. Споживацька сутність сучасної економіки і проблеми екології.
20. Сучасні проблеми фінансування природоохоронних заходів в Україні.
21. Інвестиційна політика щодо охорони довкілля.

22. Безвідходні технології – головний шлях охорони довкілля від техногенного впливу.
23. Шляхи “екологічного” вирішення паливно-енергетичної проблеми в Україні.
24. Оцінка можливості подальшого розвитку атомної енергетики в Україні з позицій раціонального природокористування.
25. Еколого-економічні проблеми, пов’язані з функціонуванням агропромислового комплексу України.
26. Екологізація банківської справи за сучасних умов.
27. Еколого-етичні мотиви в інвестиційній політиці.
28. Економічні інструменти впливу на ринкову кон’юнктуру у галузі використання природних ресурсів та розвитку екологічної інфраструктури.
29. Концепція використання природних благ.
30. Економічні збитки від забруднення навколишнього середовища.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

Результат вступного випробування оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Позитивна оцінка становить не менше 100 балів.

Вступнику пропонується екзаменаційний білет який містить чотири запитання. Кожне запитання оцінюється за 50 бальною шкалою.

Конкурсний бал за результатами вступного фахового випробування визначається за формулою: сума балів за кожне питання

$$(P_1 + P_2 + P_3 + P_4).$$

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА В РОЗРІЗІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

1. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі. – К.: Основи, 2001. – 670 с.
2. Бутук О. І., Волкова Н. І. Економічна теорія: тренінг-курс: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 291 с.
3. Економічна теорія: політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 7-ме вид., стереотипне. – К.: Знання-Прес, 2008. – 719 с.
4. Макконнелл К., Брю Л. Экономика: Принципы, проблемы и политика. В 2-х т.. Т. 1. – М.: Республика, 1992. – 399 с.
5. Макконнелл К., Брю Л. Экономика: Принципы, проблемы и политика. В 2-х т.. Т. 2. – М.: Республика, 1992. – 400 с.
6. Мочерний С. В., Ларіна Я. С. Політекономія: Підручник. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. - 390 с.
7. Основи економічної науки: Навч. посіб. / [Мацелюх Н. П., Розум О. М., Максименко І. А. та ін.]. – К.: ЦУЛ, 2013. – 324 с.
8. Основи ринкової економіки: підруч. / [За ред. В.В.Кулішова]. – Л.: Магнолія 2006, 2013. – 472 с.

9. Політична економія / За ред. С. В. Мочерного. – Львів : Світ, 1990. – 680 с.
10. Політична економія: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / За ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова. – К.: Академія, 2007. – 672 с.
11. Політична економія: Навчальний посібник / За ред. доктора Г. І. Башнянина і доцента Є. С. Шевчука. – Вид. 4-те, пероб. і доп. – Львів : Магнолія Плюс, 2006. – 308 с.
12. Федоренко В. Г. Політична економія : підруч. / В. Г. Федоренко. – 2-ге вид. – К. : Алерта, 2015. – 487 с.
13. Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. / В. Г. Чепінога. – К. : Ліра-К, 2014. – 240 с.
14. Чухно А. А. Економічна теорія : (у 2-х т.) т.1 – К. : ДННУ АФУ, 2010. – (Т.1 – 512 с.; Т.2 – 628 с.)

2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ (МАКРОЕКОНОМІКА)

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підруч. У 2-х кн. Кн. 2: Мікроекономіка / [Ред. Панчишин С., Островерха П.]. – К.: Знання, 2010. – 437 с.
2. Базилевич В. Д. Макроекономіка. Підручник. – К.: Знання, 2008. – 679 с.
3. Гринів Л. С. Національна економіка: Навч. посібник / Л. С. Гринів, М. В. Кічурчак. – Львів : “Магнолія 2006”, 2008. – 464 с.
4. Державне регулювання економіки : Підручник / За ред. І. Р. Михасюка. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: «Атіка», «Ельга-Н», 2000. – 592 с.
5. Державне регулювання економіки України: методологія, напрями, тенденції, проблеми / За ред. М. М. Якубовського. – К., 2005.
6. Дідківська Л. І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки : Навчальний посібник. – 6-те вид., виправ. і допов. – К. : Знання, 2007. – 214 с.
7. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 432 с.
8. Макконнелл К., Брю Л. Экономикс : Принципы, проблемы и политика. В 2-х т.. Т. 1. - М. : Республика, 1992. - 399 с.
9. Макконнелл К., Брю Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2-х т.. Т. 2. – М. : Республика, 1992. – 400 с.
10. Мельник А. Ф. Національна економіка / А. Ф. Мельник, А. Ю. Васіна, Т. Л. Желюк, Т. М. Попович. – К. : Знання, 2011. – 463 с.
11. Національна економіка / Мельникова В. І., Мельникова О. П., Сідлярчук Т. В., Шведова Г.М. – К. : ЦУЛ, 2011. – 248 с.
12. Національна економіка: навч. посіб. / [Ред. Шевченко Л. С.]. – Х. : Юрид. акад. України, 2011. – 182 с.
13. Національна економіка: навч. посіб. / За заг. ред. Носової О. В. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 512 с.
14. Пашута М. Т. Прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку: Навч. посібник. / М. Т. Пашута. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 408 с.

15. Політична економія: навч. посіб. Ч.ІІІ : Економічний розвиток. Сучасні економічні системи. Світове господарство / [Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Рябокiнь Т. В. та iн.]. – К. : ЦУЛ, 2014. – 168 с.
16. Ринки реального сектора економіки України: структурно-інституціональний аналіз / В. О. Точилін, Т. О. Осташко, О. В. Пустовойт; за ред. В. О. Точиліна; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – К. : Експрес, 2009. – 640 с.
17. Стігліц Дж. Е. Економіка державного сектора: Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський / Джозеф Е. Стігліц. – К. : Основи, 1998. – 854 с.

3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1. Афанасьєв Н. В. Управління розвитком підприємства: [монографія] / Н. В. Афанасьєв, В. Д. Рогожин, В. І. Рудика. – Х.: Изд. дом «ИНЖЭК», 2003. – 184 с.
2. Верба В. А. Управління розвитком компанії: [навч. посіб.] / В. А. Верба, О. М. Гребешкова. – К.: КНЕУ, 2011. – 482 с.
3. Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі. / О. В. Раєвнева. / Н.-д. центр індустр. пробл. Розвитку НАН України, Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: ІНЖЕК, 2006. – 493 с.
4. Горфинкель В. Я. Экономика предприятия / В. Я. Горфинкель, Э. Н. Купряков. – М.: Юнити, 1996. – 273 с.
5. Петрович Й. М. Економіка виробничого підприємництва / Й. М. Петрович. – Київ: Знання, 2001. – 260 с.
6. Гевко І. Б. Операційний менеджмент : навч. посібник / І. Б. Гевко. – К.: Кондор, 2007. – 228 с.
7. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навч. посібник / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
8. Гріфін Р. Основи менеджменту : підручник / Р. Гріфін, В. Яцура. – Львів: БаК, 2001. – 624 с.
9. Економіка підприємства : навч. посібник / за ред. А. В. Шегди. – К.: Знання, 2005. – 431 с.
10. Економіка підприємства : підручник / М. Г. Грещак, В. М. Колот, А. П. Наливайко та iн. ; за заг. ред. С. Ф. Покропивного. – вид. 2-е, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 582 с.
11. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник / О. С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
12. Крайник О. П. Економіка підприємства / О. П. Крайник, Є. С. Барвінська ; МОН України, Нац. ун-т «Львів. Політехніка», ЛРІДУ НАДУ. – 2-е вид. оновл. і доп. – Львів : Інтелект-Захід, 2005. – 295 с.
13. Мартиненко М. М. Основи менеджменту : підручник / М. М. Мартиненко. – К. : Каравела, 2005. – 496 с.
14. Осовська Г. В. Менеджмент організацій : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – К. : Кондор, 2009. – 680 с.
15. Примак Т. О. Економіка підприємства : навч. посібник / Т. О. Примак. – 5-те вид., стереотип. – К. : Вікар, 2008. – 219 с.
16. Редченко К. І. Стратегічний аналіз у бізнесі / К. І. Редченко. – Львів: Новий Світ, 2003. – 345с.

17. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська, Ю. М. Ратушний. – К.: КНЕУ, 2001. – 375с.

4. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

1. Анисимова И.В.
Экологическая маркировка как инструмент современного маркетинга. Получение, применение и преимущества / И. В. Анисимова, С. М. Гордышевский, Н.Д. Сорокин. – СПб., 2010. – 57 с.
2. Волошин І.М. Методика дослідження проблем природокористування / І.М. Волошин. – Львів, 1994.
3. Гирусов Э.В. Экология и экономика природопользования / Э. В. Гирусов, В. М. Лопатин. – М., 2002.
4. Глушкова В.Г. Экономика природопользования: [Учеб. пособие] / В.Г. Глушкова, С.В. Макар. – М., 2003.
5. Гриценко Ю. М. Комплексне використання та охорона водних ресурсів / Ю.М. Гриценко. – Рівне, 1997
6. Данилишин Б.М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Б.М. Данилишин, С.І. Дорогунцов, В.С. Міщенко. – К., 1999
7. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища : [Навч. посібник] / В.С. Джигирей. – К., 2004. – С. 220–234.
8. Екологічний менеджмент: [Навч. посібник] / [За ред. В. Ф. Семенова, О.Л. Михайлюк]. – К., 2004.
9. Игнатенко М.Г. Экология и экономика природопользования. / М.Г. Игнатенко, В.А. Малеев. – Киев, 1998.
10. Коржнев М. М. Природно-ресурсні основи розвитку суспільства: [Підручник] / М.М. Коржнев. – К., 2004
11. Мамедов О.І. Економіка природокористування: [Навч. посібник] / О.І. Мамедов, А.В. Власова. – Кривий Ріг, 2007.
12. Царенко О.М. Основи екології та економіка природокористування: Курс лекцій. Практикум: [Навч. посібник] / О.М. Царенко, О.О. Несветов, М.О. Кадацький. – Суми, 2001. – 326 с.
13. Шеляг-Сосонко Ю. Р. Ліси України. Сучасний стан, збереження, використання / Ю. Р. Шеляг-Сосонко, С.М. Стойко, Л.П. Макаренко. – К., 1996.
14. Яремчук І.Г. Економіка природокористування : [Навч. посібник] / І.Г. Яремчук. – К., 2000.